

ZSILVÖLGYI

NAPLÓ

TÁRSADALMI HETILAP

Főszerkesztő: Molnár Sándor

ELŐFIZETÉSI ÁR:		
12 hóra	...	15 lal
12 hóra	...	30 "
24 hóra	...	80 "
36 hóra	...	150 "

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIV:	
Petrozsény.	
Megjelenik hetenként.	
Egyes szám ára 4 lei	

Bankoknál, intézményeknek részvénytársaságoknak és kasszáknál évenként 500 lei.

Fűzy Bertalan- a Brassói Lapok és a zsilvölgyi bányák

A Brassói Lapok legutóbbi számaiban három, sorozatos riportja jelent meg bizonyos Fűzy Bertalannak, aki egy újságíróhoz hasonlóan őszirét ticskót, bogarat és csak róla nem írt, a mi a valóság és az igazság a zsilvölgyben. Eűzy ur, mint egy nagy lapunkatára lejtött a zsilvölgybe és itt ősszelalakozott két elkcsereedett emberrel, akiknek szava szent volt Fűzy urnak és egy nagy lapban leadta azokat, hogy tizezer ember úgy gondolja, hogy az az igazság, a mit a zsilvölgyi helyzettel egyáltalában nem ismerős egyének adtak le. Hát kedves Fűzy ur ez nem becsületes újságírói munka. Ez a munka félrevezetés kedves Fűzy ur, mert önkégyed úgy tett, mint a gyáva viltz, aki egész életét a Finterlandba, vagy a proviántnál töltötte el, és mikor hazaérkezik az ismeretlenek előtt nyogokat fillent, mint egy Mülhauzen báró, vagy egy Harry János. Ön kedves Fűzy ur elfejtette, hogy az újságíróknak a veszedelmes pontokat is felkel keresni és hílen pontosan beszámolni mindenről, még akkor is, ha ez a része a beszámolóknak fáj is valakinek. Ön ezt kedves Fűzy ur nem tette meg. Ön talán a rokoni látogatásaira érkezett lupéniibe és a mint a kedves rokonok mondtak azt traktálta a lapjának olvasói és ez nem volt szép. Ön től kedves Fűzlapacta, akarom mondani kedves Fűzy ur. Nem szép magától, hogy, Timoc főigazgatónak olyan szavakat ad a szájaiba a melyeket Timoc, főigazgató már csak azért sem mondhatott, mert Timoc főigazgató sokkal szélesebb és szociálisabb gondolkozás ember, mint hogy így monddon mint önkégyed kedves Fűzy uram írt és ezenki fáj azért sem mondhatta, mert Ön kedves Fűzy uram nem is beszélt Timoc főigazgatóval hát bár volt leírni, hogy, Timoc főigazgató ezt és ezt mondta és nem volt szép magától, hogy a Brassói Lapok igensók olvasóival azt akarta elhitetni, hogy Ön kedves beszélt Timoc főigazgatóval, holott nem beszélt. Mirovaló ez? Illek egy igazi és őszinte újságíróknak olyan dolgot leírni, ami nem igaz? Az a célja a lapnak, hogy azt írja meg a mi nem létezik és a mi nincsen, csak azért, hogy legyen valami szeszoldó? Ön elfejtette kedves Fűzy uram, hogy a zsilvölgyben az emberek dolgozni akarnak és nem úgy lesznek, mint a miniszterek, akik örülnek, ha soha elnem monddt beszédüket az Önhöz hasonlóan riporterek kisujból kisíjzja közik a lapok. De nem akarjuk elrontani a kedvét kedves Fűzy r. Csak írjon tovább is szorgalommal. Legyen hű krónikás a lapjának, mi bizonyisten nem akarjuk elrontani a maga karrierjét és a maga gazdájának sem akarjuk ezt a kis íreset tudomására hozni, de kérem vigyázzon magára, az az hogy máskor azt írja meg a mi igaz és a mit kijelentettek. Üdvözlöm és maradjon teljes tisztelettel.

Molnár Sándor.

Pófon Veress Béláéknak

Dobrescu nevezetes nyelvrendelete körül még cselem csendesedtek a hullámok a Magyarpart megállapította ez alkalomból, hogy a *Liberális párt szövegét szövegét a magyarországi*, mint Dobrescu az 6 nevezetes rendeletét. Ezt a rendeletet ajándékozta Dobrescu Veress Béláéknak a miert együtt mentek a választásba és most pedig a kormány egyik vidékhiatalos lapjában, a Maramuresuból egy cikk jelent meg, olyan, amilyen nemcsak Maramarosban, de talán az egész romániai sajtóban egyedülálló az utóbbi időben.

Azaz kezdő, hogy *„A Nemzeti Parasztpárt kormányának teljesen szabad választását a kisebbségek félreértelmesték, most tehát út az ideje annak, hogy az erős kés politikáját alkalmazza az irrendta magyarokkal és szövetségessékké, a renegát zsidókkal szemben, akik Románia 12 éves jennállása után is magyaroknak valójuk magukat.*

Erre a feletet nem lehet más, mint „az arcucsapó kés politikája” amelyet minden román pártnak követnie kell (!)

— Olyan politikát kell követni a magyarokkal szemben, hogyők legyenek felénk, alttalvaló és alttalvaló kutyák legyenek, akik nyafalják a gazdijuk kezét, minden ingadozás nélkül!”

Ezeket írja a nemzetipárti Szigeti hivatalos és mi gratulálunk Veress Béláéknak.

Petrozeni zongora művészno hangversenye a budapesti Studioban

Herskovits Augustza a budapesti zeneakadémia kiváló tehetségű növendéke, kedden f. hó 29-én d. e. lo. 15 tartotta zongora hangversenyt a budapesti Radióban.

A fiatal művészno játékát a legnagyobb érdeklődéssel várta a Rádió zeneető közönsége.

Olvassa a Zsilvölgyi Naplót

A tíz éves erdélyi irodalom (Reflexiók Szentimirel Jenő cikkére)

Szentimirel Jenő cikket írt a Nyugat legutóbbi számaiba a tíz éves erdélyi irodalomról. Semmi kifogásunk nem lehet Szentimirel intenciója ellen, mivel célja valószínűleg a tíz éves dítáridet és létező erdélyi irodalomról akár részletes felvilágosítás nyújtani a Nyugat olvasóközönségének, vagy a modern irodalom nagyjainak. Merelk azonban állapítanunk, hogy Szentimirel cikke sok tekintetben egyoldalú volt, valamint hiányzott belőle az erdélyi irodalom értéke, illetve nem a megjelent és valóban értékes műveket analízálta, hanem a személyeket emlegette ki, többnyire azokat, akik Szentimirel annak kellemes jó barátai, eszmésztársai vagy egy húrton példái. Szentimirel úr nagy nemzetközi vizein elfelejtett arról, hogy azért mert neki sikerült hogy a Nyugat többé az irodalmi szempontból fontos ismertetést, azért joga van a valóságot elferdíteni, vagy tájékoztatlan lenni a fölött a mi valóban másokan van. Ezt a tévedést és egyoldalúságot Szentimirel urnak kötelességünk korrigálni és a Nyugat tiszteltemmel szerkesztőnek is értesítésére adni, hogy Szentimirel ur véleménye meg nem az erdélyi író véleménye, nem is az objektívitás tiszta tükré és még csak az illúzió hásszaga fiata is lehetetlen volt. Sőt, Enak dacára a Nyugat becsületes munkát végezt. A hiba esetleg ott lehet csak, hogy az utolsó tíz év alatt már többen szónokoltak a Nyugat hasábjain olyanok, akik ösmérik és szeretnek tüntetni az erdélyi irodalommal. Mindehét értéke, szempontre tette az erdélyi irokat, menyörgött azok felé, akikkel nem volt egy véleményben. Gyulaáplásokodott, pálcát tört, egyszerűlv többen, több alkalommal elmondott véleményüket a Nyugat hasábjain is feltevétezzik, hogy ott Pesten, a Nyugat

hasábjain is már olvasták az akkori és mai szerkesztők is azokat az ismertetéseket és most ezeket is és még is ismételten közik azokat a többé kevésbé egyoldalú, ugyanarról, a témáról és ugyanabban tónusban megírt és semmi újat nem mondó véleményeket. Nem akarunk rosszajánlat lenni, de a Magyarországi Irodalmi az erdélyi irodalmat nem a személyes barátságok megírt ismertetések után kellene ismerünk, hanem azoknak a megjelent könyvekbelő a melyet minden erdélyi „nyavagság” elszokott küldeni valamelyik Pesti irodalmi kritikuskak és szerkesztőknek, de a mely erdélyi könyvet nagyon sok esetben open azok hallgatnak agyon, a hinek most példakéntük mutogatják hivatalosan. Mire jó ez a felhívatások közleny?

Olyan messze vagyunk mi a magyarországi hivatalos irodalom vezéreiről, sajtóitól, hogy tíz évben hivatalból kell beszámolót tartani nekik? Hát csak erdélyieknek kell hasaravagódní minden Pesti márkával ellátott és sok esetben semmi sem erő őr nyavagság előtt leborulnuk? Csak nekünk erdélyi kisebbségnek kell tudnunk, hogy Herczegh Ferenc létezik és a Nobelidra pályázik, vagy Bus Fekete és Fodor László a legnagyobb zseni a világon? Rólunk ok csak úgy vesznek tudomást, ha ezt hivatalból megírják maguk? Ez az egységes magyar irodalom alapja? Velmük dütenek és verik a mellüket, hogy vagyunk és nem ismernek hunkat? Nem vadelok senkit, de nem nagy nemzetment és fájóval politikát folytatnak azok, akik egy hivatalból megírt ismertetéssel akarnak mindent megtudni a létező magyar irodalomról.

Ez az egyik része a dolgnak.

A másik?

Tilakozás ez ellen a perid félrevezetés ellen. Vagy is minden tisztelünk azt, aki az erdélyi irodalmat propagálja, hibát, szónokol veredéki őrde és ha kell

az igazat is megmondja róla. De kérem: azok a kik eddig szónokoltak, (bocsánat), nagyon sok esetben bal szerkesztésű kezdtek el beszédket és belefajlaták a beszéd közepén. Vagy párt, vagy klíkik szempontokat hangsúlyoztak ki és ebben benne volt annak minden savanyúsága és tans helyett morogás és ékeletlenesség zúgott fel utánuk. Hússágú? Nem. Az írónak nincsen szüksége, hogy Szentimirel vagy bárki más vegye a dicsőség fele vezető tollára, de ha ir róluk, akkor írjon, mondjon véleményét, de ne tévesztse össze a baráti és érdekes köteleket az irodalom szempontjaitól. Mert milyen jogon tessz ez bárki? Talán a „Nyári dítárid egészen” című kötetnek több olvasója van, mint Fekete Tivadar. „Enek hálottí maszkor” című könyvek? Talán Fekete Tivadarnak nincsen olyan zenei, művészi és eredeti hangja, mint Szentimirel: „Kí kel mindvási” című kötetének? Eről vitakozni nem lehet, de megállapítani lehet belőle. Meglehet állapítani azt, hogy Fekete Tivadart egy napon lelt említeni a kortársaitól, de... annak a kiket csak a barátaival és harsulnyozhatjuk egész bátran, hogy a személyes barátai. Na nem egészen Szentimirel van szó. Mások is mérik erdeket a hészvásiavak. Meretnek, habár nem reekelösán, hanem öntudatlanul. Lészögezní kíváncsi ez, mert lábrakaput már egy nagyon rossz betegség itt is, hogy t. i. a hivatalosnak mondott föl fórumok pécsettől látják el az egyes írókat, akár a Pyram cipőkerék, vagy a szardela paszka.

Távol áll tőlem az a gondolat, hogy magyarmról beszéljek. Rólam is írtak azok véleményét, akiknek nem volt mit felteni akkor még tölt. Kijelentem, hogy ma ennél dacára olvasnánk olyan mint azokat, akik engem csak politikai párt állásomért gyűlölnék és szívesen veretnek a vállamat, ha nem lennék valószínűleg többit gondolkodó, mint azok, a kik a tradícióknak ragódnak és a pontot sehogysem bírják ki-

Lupéniben újabb italmérési engedélyt adtak ki, holott legutóbb egy csomó régi embert fosztottak meg ettől a kenyérkereseti lehetőségtől

Az új italmérési engedélyt, egy Schmilovits nevű egyén kapta meg, a kinek so lakása, se illetősége nincsen lupéniben.

Ösemeretes a lakosság előtt az a ténykedése a mostani kormány, hogy az ország vendéglőiparát milyen óriási taxákkal, adófelelőséssel és egyéb nehézségekkel sújtotta és ezzel a balkezes intézkedéssel valószínűleg agyonnyomította a vendéglőipar. Nemrég történt az is, hogy a zsilvölgyben egy bizottság járta végig a valdában *szóval italmérési helyiséget* és igen sok esetben eldobozta az évtizedek óta jogos ipar és megfosztotta az illetőket a kenyérkereset től. Ezt a ténykedést a pénzégyri kormány annakidején nem kritizáltuk, mert nekünk is az a véleményünk, hogy a zsilvölgyben fölösleges számban voltak italmérők és ez káros volt egyez a vendéglőipar számára. A buj csak az, hogy nem azoktól vették el az engedélyt akik kétszen jutottak hozzá és illetéktelenek voltak annak a tulajdonosára, hanem a pártpolitika szöveg látszólag meg ílt is a kormányban a ténykedésén.

Ugyáltszik azonban, hogy a kormánynak azt a szándékát, hogy a zsilvölgyben esőketenteli kell a korsámat, épen a kormány, illetve annak közeli nem tartják be, igazolja ezt, hogy legutóbb lupéniben új korsoma engedélyt adtak ki és az engedély alapján lupéniben egy új italmérési hely fog legközelebb megnyílni, a kormány, akár tetszik ez, akár nem. Hogy történt, hogy nem, nem lehet tudni, de tény az, hogy a lupénit közönséghez legutóbb megjelent egy Schmilovits nevezett egyén, akinek lupéniben se illetősége, se lakása nincsen és ott az illetékes hatóságok bejelentette, hogy korsóműt szándékuk nyitni és az illetékes hatóság az engedélyt Schmilovits urnak megadta.

Nem akerünk jó tanácsokat adni a lupénit illetékes hatóságnak, de tudomásunk szerint ott az alábbi Borsai szociáldemokrata, akinek az kellene legyen a célja, hogy az italmérők legálább is megszaporodjanak mert ezzel egyrészt ártanak más egyéneknek, lévén ez a pálya itt amenny is túlszűfolt és a szociálisták teóriá szerint is ezt a ténnyé felvesszük kell venni. A kormány, pedig logikusan kellene lenni és úgy gondolkozni, hogy ha egyszer a zsilvölgyben bevonták az italmérők engedélynek egy részét, akkor most különböző protekción és szolgálatokért italmérési engedélyt nem volna szabad kiadni. Vagy nem tud erről a kormány? Mindenesen utána járunk a dolgnak, hogy hogyan jutott Schmilovits ur az italmérési engedélynek birtokába és hogy ki járta ki ezt Schmilovits urnak.

Droblits Viktor - nak. Mi megvadtuk! Őt és a védekezés helyett haragszik. Vádjátunk nem eufória meg, tehát igaznak van. Őnek kedves Droblits uram az a vád is terhel a lelket, hogy megfosztott egy pár embert a kenyéretől, csak azért mert azok nem voltak egy véleményen magával. Bizonyára be, hogy nem igaz a mit állítottuk. Vagy az illetékes bíróság el, Biyonyitunk, mert „szociális” munkálkodását saját börtönök tapasztalattal annakidején. De még less alkalomunk ezt bővebben is tudomására hozni.

A „Lica”
védjeggyel ellátott, utólréhetetlen minőségű és közked-
velt Liptói — és székelyturó ujból minden jobb
csemege üzletben **kapható.** Bevásárlásainál kérem
ezen védjegyre figyelemmel lenni.

„LICA” Elelmiszertár, Központ Sibiu.

Képviselet:

Huros Anton, Petrosani, str. A. Vlaicu

izzadni a versnek befutásához. Magamról én nem beszélek. Megszoktam már, hogy könyvem miatt csak ellenséggem leszek, de erre vagy a legbülsőbb és arra az öt kötet könyvre a mit eddig írtam. Hogy én még is figyelemmel kíserek minden irodalommal kapcsolatos megmozdulást és véleményét tekintetben az annak tudható be, hogy figyelem az eseményeket és megállapítom, hogy a Szentimrei által felmagasztalt és általam is igen tehetségesnek tartott Aprilyról a Nyugyat nem volt épen a legelgáborodó véleményem ha jól emlékszem Komlós Adalárnak egyik cikke nyomán és ma ugyanez a Nyugat a Szentimrei tollából a régi névzetű ellenkezőt valójában, a miből azt is lehetne következtetni, hogy a Nyugat-nál elfellekiztek arról, hogy *nár hová ez a milyen álláspont foglaltak el és mit valtak* ma. Ezal és meggyőzően jeyezni, hogy itt volt Szentimrei tette — de ez lehetett en az Aprily esetében — vagy pedig a Nyugatnál az meg is az írg hiba, hogy színes buborékokat cserizsének fel a levegőbe és a ha gyökerei semmit sem számítanak: Lehet azonban ez tévedés is, Elvégre nem memórárok írnak, hanem ösmertéket, Néma álláspontot képviselnék, hanem barátokat és így sok minden megbecsültség és ki meri ennek az ellenkezőt állítani? Babits „tehetséges költő? Ezt el is ismerik? Ma már hivatalosan is bevonult az „*ezisthor*” szépségével a magyar Panteonba és még is épen abban az időben jelenik meg a magyar progresszív irodalom lapjában a „Toll”-ban József Attila förtémezője, melyben Babitsot egyrészt tehetségtelennek bélyegzi, Babitsot? Igaz — a magyar modern költészet egyik remekműve. Kisebb lett ezáltal Babits? Nagyobb lett ezáltal Babits? Nem, nem, Babits költő maradt, de miért kellett József Attilának belerugni Babitsba? Mert Babitsnak nem közölték le a versét? Ez már fontos és nem lehet

felelőségre vonatki ezért, mert magyarországon ezt a luxust megengedték maguknak az ottani írők, de miért kellett Szentimreinek belerugni egy tucat tehetséges erdélyi írba azaz a gonosz szándékkal, hogy nem emlékeztet meg róluk? Nem azért mert azoknak feltétlenül szükségük lenne Szentimrei méltatására, hanem mert hazudni és elcsússni pártismertető, vagy más szempontból senki sem szabad. Azt mondják ugyanis, hogy erdélyben még más is tud írni nemcsak Szentimrei és a névvel kezdődő Károlyi Sándorral, Franyó Zoltánnal, Fekete Tivadarral, Asztalos Sándorral, Salamon Lászlóval, Giszkel Jánosossal és en Walter Gyulát is az első közé számított s Ormos Ivánt is tekintem annyának, hogy Bárd Öskár hideg prózai mellett helyet szorítsak neki. Elvégre magyarul írnak és egyáltalában nem kell meglepnie kinnmondni, hogy *tehetséges* is. Egyáltalában nem illik, hogy Szentimreinek a h változó köre nem illik, hogy Szentimreinek a h változó köre nem illik felteudeni csak azután mikor, már Pestre fizetett reklámozni keresztül hirdetni kezdte, hogy Szintó is valaki és valami és régen meg érdemelte volna, hogy itt is felfedezked, habár én az utolsó könyvét nem szeretem mert lehetetlen nekik a hősei és a cselekményben sok a fantazisztikum, mintha bizony ismertebbek tájak nem is állnának erdélyi írónak a fedezésére. A milyen jogen pedig szerepel pl. Kuvácsyoni Benő az ő egyetlen könyvével a Szentimrei eddigi hallhatatlanság között, akkor több joggal megérdemelte volna a megemlést Balla Böske és Fiskerti Tibor is, akik előrehaladott gondolkodással írtak meg az utolsó tíz évben könyveiket, Szentimrei ur nem tud erről? Az más. De akkor miért is valaki erdélyi? Miért beszélt gubimátori gesztussal mindenkiről, ha a szíve, (vagy az esze?) nem ér el csak az ismerősökhöz. Elvégre Tabory valóban nagy ír,

habár annyi posványoságot még ember nem olvasott mint a „*Vértanúk*”-ban, de azért Károlyi Sándor könyve sem kritika állja, ha a Pesti kiadók is rávetették a szemüket és nem hiszik, hogy ott a hol Móric Barta, Kassák kiadót dicseks hogy ott a Károlyi mint dilettáns kiadót volt ki. Szentimreinnél minden másképpen van. Az az argus bekötött szemével látja a dolgokat és a mig Endre Károlynak nem nagyon tehetséges versenyskönyv, mely tíz év előtt jelent meg, állandóan úgy könyveli el, mint a mi disse az erdélyi irodalommal — addig egy szava sincsen az erdélyi irodalom legtehetségesebb íróiról és műfordítóiról Franyó Zoltánról, aki még is csak többet adott az erdélyi magyar irodalomnak mint Endre Károly, ak tíz év óta husz sőt lenem írt, tohát nem is számítták, erdélyi irodalom, mivel szerintem az az erdélyi író, aki írt, nem az a ki az erdélyi irodalomról *hallgatni* tud. Endre Károly pedig a hallgatós közre tartozik, pedig ha volna mondani valójában, akkor írta. Vagy már megírta azt a remek művét a melytől származója Gótfé nagyszerű Fausz-ját? Mindenesen nem lehet tudni, de nem lehet ezt igazolni sem és mivel mi csak annak hisztünk a mit látunk és tudunk, így engedje meg Szentimrei ur, ha ebbeli felfedezésében és megállapításában is kétkedünk. Nyírói is egy emleget Szentimrei, mint akiről régen egy beszélték Pesten, mint a magyar próza legnagyobb reménységéről és ma a mostani könyvénél már — érdekes — nem úgy beszél Nyíróról és ezt írhatják a *zoknak a szótára* alá, akik *elhagyott poshadni Nyíró*, aki ottélektive valóban tehetséges prózaíró, de azután a tíz év óta a mely Nyírónak a hátamegét van neki alkalma lett volna beszélni a nyilvánossággal is, mi többet, nagyobbat és értékesebbet vártunk Nyírótól és bevalljuk, hogy ma nem ő az erdélyi irodalom reménysége, mint a hogy Pesten — Szentimrei szerint — annakidején tartották. Ugyakkor Pesten is vannak állítelek valakiről és vannak ott is rossz információk, akik, mint az itt is kiderül, nem érik el céljaikat.

